

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA OPŠTINE KAČANIK ZA 2022. GODINU

Priština, maj 2023

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

1 Mišljenje Revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja opštine Kačanik za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Ne-modifikovano mišljenje u finansijskim izveštajima

Revidirali smo godišnjih finansijskih izveštaja opštine Kačanik (OK), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2022.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji opštine Kačanik, ne predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Po našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usaglašenosti, izvršene transakcije u procesu izvršenja budžeta Opština Kačanik su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstvo koje se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 Dozvoljavanje plaćanja kao avans od 40,676€, iako nije bilo predviđeno ugovorom i u dosijeku tendera kod posebnih uslova ugovora.
- A2 Prekoračenje količina u ugovorenim pozicijama kod ugovora "Izgradnja fekalnih i atmosferskih kanalizacija".
- A3 Kašnjenje u deponovanju monetarnih sredstava prikupljenih na bankovni račun.
- B1 Opština je izdala tendersku dokumentaciju bez izrade izvršnog projekta.
- A4 Opština nije učitala dokumente koji se nadovezuju na zahteve prilagođivanja na elektronsku platformu javnih nabavki.
- A5 Sertifikacija plaćanja urađena je u nedostatku izveštaja menadžera projekta.
- A6 Opština u 2022. godini, nije pripremila i održavala upravljanje ugovorima putem elektronskog sistema nabavke.
- A7 Računi potraživanja prikazani u Godišnjem finansijskom izveštaju (GFI) su precenjeni za 22,631€.
- B2 Vozilo u vrednosti 24,850€, registrovano je u pogrešnoj klasi.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Kačanik.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment opštine Kačanik je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava opštine Kačanik u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Kačanik sa svim primenljivim politikama Opštine Kačanik, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Kačanik.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i

osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije primetili smo oblasti gde su potrebna moguća poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Očigledne slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: nedostatak izvršnog projekta, neblagovremeno deponovanje sredstava prikupljenih ispod 10€, neprijavljivanje od strane menadžera ugovora, nedostaci u korišćenju e-platforme za javne nabavke, slabosti u registraciji imovine, kašnjenja u naplati potraživanja.

Nalazi i preporuke imaju za cilj da urade potrebnu korekciju finansijske informacije predstavljene u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanje u obliku beleška sa objašnjenjima i poboljšati unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usklađenošću sa autoritetima u vezi sa upravljanjem sredstvima javnog sektora.

Pratićemo (razmotriti) ove preporuke tokom revizije naredne godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa 10 preporuka, od kojih su osam (8) novih preporuka, i dve (2) ponovljene.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na zaključak usklađenosti

Pitanje A1 - Plaćanje avansa od 10% vrednosti ugovora za kapitalne investicije ne predvidevši se u ugovoru i sa posebnim uslovima

Nalaz Član 13 Zakona br. 08/L-066 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosova za 2022. godinu predviđa da “Budžetske organizacije mogu ugovaračima uplatiti predujam za kapitalne projekte, robe i usluge do 15% vrednosti ugovora. Takvo plaćanje predujma se može izvršiti samo na osnovu punovažnog ugovora, čija je vrednost veća od deset hiljada evra (10.000 €), a koji je sklopljen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Za plaćanje predujma za kapitalne projekte, ugovor mora da sadrži garanciju za dobro izvršenje posla i jasno definisanu dinamiku plaćanja, koji istovremeno predviđa posao koji treba da se obavi pre svake uplate. Novembra meseca plaćanje avansa je ograničeno do deset posto (10%), i u decembru mesecu 2022. godine do pet posto (5%) vrednosti ugovora”.

Kod projekta “Izgradnja objekta za socijalno stanovanje,, u iznosu od 406,747€, zaključenom dana 19.10.2022., kancelarija za nabavke u dosijeju tendera kod posebnih uslova ugovora kao i kod ugovora zaključenog sa ekonomskim operaterom nije predvideo plaćanje u avansu. Menadžer projekta i ekonomski operater su u novembru mesecu 2022. godine zahtevali dozvoljavanje avansa od 10% vrednosti ugovora, u kom slučaju Predsednik dana 15.11.2022. dozvoljava da se plaćanje izvrši u avansu u vrednosti od 40,676€, iako ono nije bilo predviđeno.

Ovo se desilo zbog razloga ekonomskog operatera u vezi povećanja cena na tržištu građevinskog materijala.

Uticaoj Plaćanje avansa, koje nije predviđeno dosijeom tendera i ugovora zaključenog između strana, može uticati da opština ne da jednak i transparentan tretman sa drugim operaterima.

Preporuka A1 Predsednik treba obezbediti da neće dozvoliti plaćanje u avansu ako tako nešto nije predviđeno posebnim uslovima tenderskog dosijea i ugovorom zaključenim između opštine i ekonomskog operatera.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 - Prekoračenje količina na ugovorenim pozicijama

Nalaz Opština je izradila predmeru i predračun za projekat "Izgradnja fekalnih i atmosferskih kanalizacija". U ovoj predmeri su predviđene

količine koje se trebaju izvršiti za svaku poziciju koja se očekuje realizovati.

Kod ugovora "Izgradnja fekalnih i atmosferskih kanalizacija" zaključenim danom 22.10.2021. u vrednosti od 92,414€, primetili smo prekoračenje količina na ugovorenim pozicijama. Prekoračenja su bila kod pozicije pripremnih radova, ugovorena vrednost bila je 900€, dok realizovana 1,453€, pozicija radovi iskopa, ugovorena vrednost 16,969€, realizovana 27,368€, pozicija ugovoreni radovi laminiranja 200€, realizovana 1,036€, ugovoreni montažni radovi 43,665€, realizovana 45,462€. Dok pozicije koje nisu realizovane prema ugovoru su: ugovoreni radovi atmosferske kanalizacije 17,834€, realizovani 4,409€, ugovoreni betonski radovi 10,635€, realizovani 8,800€. Iako je bilo materijalnih promena u ugovoru. Opština nije promenila ili raskinula ugovor. Vredi napomenuti da ukupan ugovor nije prekoračen.

Promena ugovorenih pozicija se desila kao rezultat izrade predmere i predračuna u nedostatku izvršnog projekta.

Uticaj Prekoračenje ugovorenih pozicija sa jedne strane i nerealizacija pozicija sa druge strane, utiče da se ugovor ne realizuje i ne postigne predviđeni cilj.

Preporuka A2 Predsednik treba obezbediti da se u slučajevima kada ima materijalnih promena realizovanih pozicija pored ugovorenih pozicija, takvi ugovori raskinu.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Kašnjenje u deponovanju sredstava na bankovni račun

Nalaz Član 11 stav 2 Finansijske uredbe 03/2010 o prihodima predviđa da "Na kraju dana, prikupljeni novac u kasama BO-a treba da se deponiraju u totalu za svaku vrstu prihoda kroz agencija za prikupljanje sa sabirnim računima utvrđenim sa identifikacionim brojem UNIREF".

Monetarna sredstva u vrednosti od 4,080€ prikupljena tokom januara meseca (05-28.01.2022.) od taksi za registraciju vozila, deponovana su sa skoro mesec dana zakašnjenja u banci (datum deponovanja 31.01.2022.), takođe, monetarna sredstva u vrednosti od 839€, prikupljena od taksi za ostale sertifikate tokom novembra meseca (01-25.11.2022.) deponovana su mesec dana sa zakašnjenjem u banci (datum deponovanja 30.11.2022.).

To se desilo od nemara službenika odgovornog za deponovanje monetarnih sredstava na bankovni račun opštine.

Uticaj Držanje sredstava u opštinskoj blagajni ne deponirajući ih na bankovni račun za jednomesečni period, može uticati na gubitak ili otuđivanje prikupljenih sredstava.

Preporuka A3 Predsednik treba obezbediti da će se monetarna sredstva prikupljena od taksi za registraciju vozila i sertifikata deponovati na kraju dana.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B1 - Nedostatak izvršnih projekata

Nalaz Pravila i Operativno uputstvo za javne nabavke, odnosno tačka 20.13 između ostalog predviđa da “Ugovorni autoritet je odgovoran za izradu Izvršnog projekta, koji bi mandatno trebalo da bude priložen (takođe u elektronskoj opremi) Tehničkim specifikacijama, koje su deo tenderske dokumentacije. Nijednom Ugovornom autoritetu nije dozvoljeno da izdaje tendersku dokumentaciju ako ne prilaže i detaljan opis projekta”.

U dva (2) slučaja primetili smo da je opština izdala tendersku dokumentaciju bez izrade izvršnih projekata. Slučaji su bili kod ugovora: “Izgradnja sale za fizičko vaspitanje ONSŠ Nazim Osmani,, u vrednosti od 315,916€ i “Uređivanje i asfaltiranje urbanih i ruralnih puteva,, u vrednosti od 275,843€.

Ovo se desilo od nemara Opštine da izradi izvršne projekte onako kako se zahteva sa zakonskim zahtevima.

Uticaj Nedostatak izvršnog projekta može uzrokovati poteškoće u realizaciji projekata tokom faze izvršenja, i povećava rizik da se tokom procesa izvođenja projekta pojave različite prepreke, kako u stručnom aspektu, tako i u kašnjenjima radova ili i u povećanju troškova projekata.

Preporuka B1 Predsednik da obezbedi kontrole i nadzori sprovođenje zakonskih zahteva, da se u slučaju pokretanja postupaka nabavke za ugovaranje radova unapred obezbedi izrada projekata u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A4 - Nedostatak dokumenata koji se nadovezuju sa uslovima podobnosti u elektronskoj platformi javnih nabavki

Nalaz Tačka 49.18 Pravila i Operativnog uputstva za javne nabavke predviđa da „Verifikacija podobnosti i kvalifikacija ponuđača, vrši se

Standardnim papirom B47 Zahtev o objašnjenju ponude/aplikacije putem elektronske platforme“.

Primitili smo da dokumenti zahtevani prema zahtevima podobnosti za pobjednika ugovora, kao što su potvrda od nadležnog suda, potvrda od PAK-a, nisu stavljani u elektronsku platformu e-nabavke. Primećeni slučajevi su kod ugovora „Renoviranje zgrade kod Palate kulture“ vrednost ugovora od 28,577€, „Usluge ozvučenja“ vrednost ugovora od 22,590€ i „Snabdevanje sa ogrevnim materijama peletom“ vrednost ugovora od 78,090€.

Prema objašnjenjima službenika za nabavke, to se desilo sa obrazloženjem da su dotični dokumenti zahtevani originalni.

Uticaj

Nedostatak dokumenata o podobnosti u elektronskoj platformi utiče na nepoštovanje zakonskog zahteva, i na ne dobijanje informacija na elektronski način od dozvoljenih korisnika.

Preporuka A4

Predsednik treba dodati kontrole kod kancelarije za nabavke kako bi obezbedio da se sva zahtevana dokumenta učitaju na elektronsku platformu javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A5 - Sertifikacija plaćanja u nedostatku izveštaja menadžera projekta

Nalaz

Tačka 61.20 a i k Pravila i Operativnog uputstva za javne nabavke predviđa da je jedna od funkcija menadžera projekta i "Da obezbedi da ekonomski operator ispunjava sve obaveze učinka ili isporuke u skladu sa rokovima i uslovima ugovora i da podnosi izveštaje o napretku ili završetku ugovora kao što se zahteva od Odeljenja za nabavke ili NKR-a". Takođe, odluka doneta od Predsednika opštine za imenovanje menadžera ugovora predviđa "Menadžer projekta biće odgovoran za upravljanje projektom i izveštavaće pismeno Kancelariji za nabavke i Kancelariji Predsednika opštine za realizaciju radova". Nadalje, član 25 stav 1.2 Finansijskog pravila br. 01/2013 MF potrošnja javnog novca predviđa "Sertifikator da obezbedi da su primenljivi uslovi jednog javnog ugovora ispunjeni pre registrovanja rashoda u ISFUK i ovlašćenje isplate".

Kod plaćanja za snabdevanje medicinskim opremama u vrednosti od 11,000€ i plaćanje u vrednosti od 7,492€, za snabdevanje odećom za zdravstvene radnike, menadžeri projekata nisu izradili izveštaje o napretku ili kompletiranju ugovora. Plaćanje je sertifikovano bez izveštaja menadžera projekta, samo sa izveštajem komisije za prijem robe.

Ovo se desilo kao rezultat neznanja menadžera ugovora da izrade izveštaj o napretku ugovora.

Uticaj Pismeno ne izveštavanje menadžera projekta povećava rizik da se plaćanje izvrši dok se radovi/roba i usluge ne prihvate prema terminima i uslovima ugovora.

Preporuka A5 Predsednik treba obezbediti da će menadžeri projekata pismeno izveštavati u vezi sa ispunjenjem ugovora od ekonomskog operatera, kao i sertifikacija plaćanja da se izvrši samo nakon što je obezbeđen pismeni izveštaj od menadžera projekata.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A6 - Registri upravljanja ugovorima ne putem platforme e-nabavke

Nalaz Tačka 61. Upravljanje ugovorom i procena učinka ugovarača, stav 20.f. Pravila i Operativnog uputstva za javne nabavke predviđa "Da osigura da su svi registri o upravljanju ugovorima pripremljeni, održavani i arhivirani u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki".

Opština Kačanik nije održavala i arhivirala upravljanje ugovorima i procenu učinka ugovarača putem elektronskog sistema javnih nabavki.

Ovo se desilo kao rezultat nemara menadžera projekata.

Uticaj Neodržavanje i arhiviranje ugovora putem sistema javnih nabavki može uticati na nepravilno upravljanje ugovorima kao i ne pruža dovoljno mogućnosti da menadžment dobije informacije na vremenu u vezi sa napretkom i učinkom ugovora.

Preporuka A6 Predsednik treba zahtevati od svih menadžera projekata da se obezbede da će se upravljanje ugovorima održavati i arhivirati od elektronskog sistema javnih nabavki.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A7 - Precenjivanje računa potraživanja u GFI

Nalaz Član 16. Pravilnika 01/2017 o godišnjim finansijskim izveštajima budžetskih organizacija utvrđuje „Budžetske organizacije koje prikupljaju prihode dužne su da vode evidenciju o prikupljenim prihodima i iznose naplaćenih i nenaplaćenih sredstava. Potraživanja se iznose u godišnjem finansijskom izveštaju u odgovarajućoj tabeli po vrsti prihoda“.

Primetili smo da su račini potraživanja bili precenjeni za 22,631€. Ova vrednost je plaćena u 2022. godini od strana, kao porez na imovinu, ali službenik koji vodi registre RP nije izbrisao iz registra potraživanja.

Razlog netačnog prikazivanja vrednosti računa potraživanja bila je nepažnja službenika da ažurira registar računa potraživanja.

Uticaoj Precenjivanje računa potraživanja utiče da prikazane vrednosti GFI ne predstavljaju pravu sliku i stvara nejasnoće kod svoje korisnike.

Preporuka A7 Predsednik treba obezbediti da se u slučaju pripreme GFI-a sprovede adekvatni postupci unutrašnje kontrole verifikujući tačnost i potpunost podataka za račune potraživanja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 - Registracija imovine u pogrešnoj klasi

Nalaz Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju nefinancijskom imovinom u budžetskim organizacijama, član 6 stav 1 utvrđuje da „Svaka budžetska organizacija treba stvoriti i ažurirati Registar nefinancijske imovine koja je pod njenim upravljanjem. Registar se mora održavati za svaku imovinu pojedinačno i u zbirnoj formi po kategorijama klasifikovane na osnovu računovodstvenog plana“.

Opština u 2022. godini, vozilo kupljeno u vrednosti od 24,850€ nije registrovala u klasi transportno vozilo gde je period amortizacije 7 godina, ali ga je registrovala u klasi medicinske opreme gde je period amortizacije 5 godina.

Ovo se desilo kao rezultat nemara službenika za imovinu da registruje imovinu u odgovarajuću klasu.

Uticaoj Neregistrovanje imovine u odgovarajućoj klasi utiče da stopa amortizacije bude nepravilna i u kom se slučaju imovina potcenjuje.

Preporuka B2 Predsednik treba obezbediti pravilno sprovođenje unutrašnjih kontrola u vezi sa pravom registracijom nefinansijske kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe o upravljanju nefinancijskom imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Potraživanja

U 2022. godini, opština je na GFI obelodanila potraživanja u iznosu od 1,830,089€. U odnosu na prošlu godinu (1.711.597€) povećani su za 118.492€.

Pitanje A8 - Slabosti u upravljanju računa potraživanja

Nalaz Prema članu 26. Zakona o porezu na nepokretnu imovinu 06-L 005, Opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja i nadležnosti za naplatu zaostalih poreskih obaveza koje premašuju iznos od deset (10) evra i član 27. Ako poreski obveznik ili dužnik nije u potpunosti platio porez i kaznu, ako je izrečena, ili zaostale poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, opština donosi poslednje pisano obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana od isteka posljednjeg dana za plaćanje duga, kojom zahteva plaćanje ukupnog iznosa zaostalih dugovanja najkasnije deset (10) kalendarskih dana od isteka dana kada se pretpostavlja da je dužnik mogao primiti posljednje obaveštenje. Naplaćivanje ostalih prihoda treba se vršiti prema vremenskim rokovima utvrđenim u računu za svaku vrstu prihoda.

Opština nije imala efektivno upravljanje u prikupljanju računa potraživanja (RP) jer se njihov rast nastavlja tokom godina. Za naše uzorke, nismo primetili da je Opština preduzela neku konkretnu radnju za 2022. godinu za prikupljanje RP. Najveće učešće potraživanja ima porez na imovinu sa 1,557,227€, takse na biznise 222,020€, zakupnina od objekata (parcela) 50,841€.

Identifikovane slabosti u vezi sa računima potraživanja su zbog neefikasnih unutrašnjih kontrola u njihovom upravljanju odnosno naplaćivanju.

Uticaj Neprikupljanje na vreme naplaćenih prihoda utiče na nivo prikupljenih fondova za opštinski budžet i negativno se odražava na finansiranje i realizaciju projekata iz sopstvenih prihoda.

Preporuka A8 Predsednik treba obezbediti poboljšanje procesa upravljanja računa potraživanja kako bi se povećala efikasnost u njihovoj naplati.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Rezimirana informacija o planiranju i realizaciji budžeta

Razmatrali smo izvore budžetskih sredstava, utrošak sredstava i prikupljene prihode iz ekonomskih kategorija. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2022 Troškovi	2021 Troškovi	2020 Troškovi
Izvori fondova	9,193,167	9,994,256	8,975,661	8,653,621	9,025,466
Grant Vlade – Budžet	8,503,737	8,510,211	8,111,286	7,839,535	8,499,061
Finansiranje putem zaduživanja	0	77,104	73,968	22,929	66,825
Prenete iz prethodne godine	0	706,271	386,278	365,273	145,987
Sopstveni prihodi	689,430	689,430	395,449	404,714	302,734
Unutrašnje donacije	0	11,241	8,680	21,169	10,859

Konačni budžet u poređenju na početni budžet je povećan za 801,089€. Ovo povećanje je rezultat Odluka Vlade, prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine, finansiranja iz zaduživanja kao i donacija.

U 2022. godini, Opština je potrošila oko 90% konačnog budžeta. Ovo predstavlja dobar budžetski učinak.

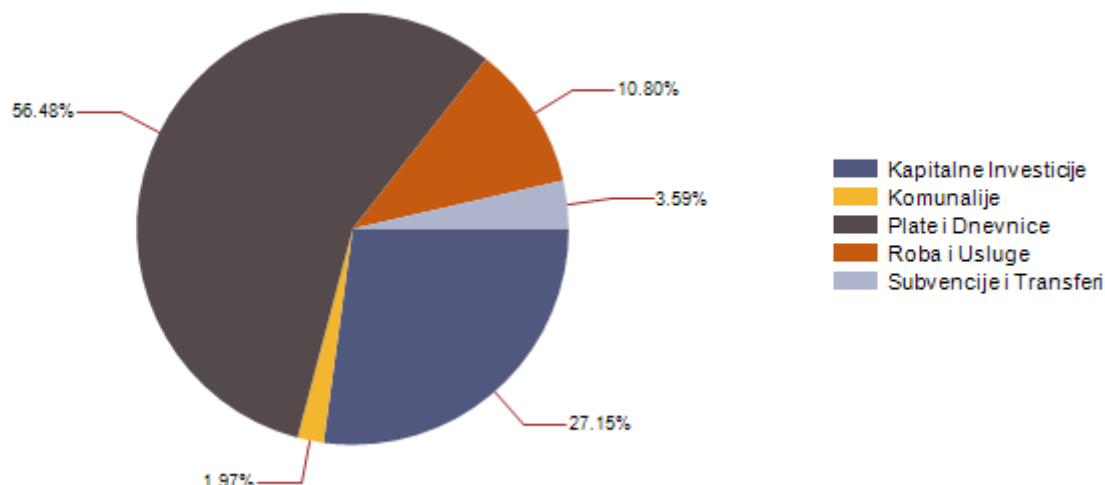
Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Troškovi	2021 Troškovi	2020 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	9,193,167	9,994,256	8,975,661	8,653,621	9,025,466
Plate i Dnevnice	5,289,743	5,373,320	5,069,788	5,058,048	5,232,500
Roba i Usluge	909,423	973,120	969,418	826,344	1,725,418
Komunalije	221,000	197,805	176,626	188,597	183,233
Subvencije i Transferi	300,000	347,424	322,604	300,804	230,235
Kapitalne Investicije	2,203,001	3,092,587	2,437,225	2,279,828	1,654,079
Rezerve	270,000	10,000	0	0	0

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice je povećan za 83,577€, u poređenju sa početnim budžetom. Ovo povećanje bilo je iz fonda zaduživanja prema odlukama Vlade za dodatke u zdravstvu u vrednosti od 77,103€ i odlukom Vlade povećanje za 6,474€.
- Konačni budžet za robe i usluge povećan je za 63,697€. Povećanje je bilo kao rezultat prenosa sredstava odlukom Skupštine opštine sa kapitalnih investicija na robe za 66,832€, smanjenje kao rezultat prenosa sa roba na subvencija u vrednosti od 5,535€, povećanje od donacija za 2,400€.
- Konačni budžet za opštinske troškove je smanjen za 23,195€, u poređenju sa početnim budžetom. Smanjenje se desilo odlukom od Skupštine opštine o transferu budžetskih sredstava iz vladinog granta u kategoriji subvencija i transfera.
- Konačni budžet u poređenju sa početnim budžetom za subvencije je povećan za 47,424€, sa ovim vrednostima: 23,195€ su povećani kao rezultat transfera iz kategorije komunalija i 5,535€ od robe u subvencijama, 10,000€, povećanje od sopstvenih prihoda prenetih i 8,694€ su povećanja od granta donatora. Sredstva su planirana da se potroše uglavnom na subvencionisanje farmera, finansiranje NVO-a i pojedinačnih korisnika.
- Konačni budžet za kapitalne troškove u poređenju na početni budžet je povećan za 889,586€. Povećanje je bilo kao rezultat nepotrošenih sopstvenih prihoda iz 2021. godine u vrednosti od 696,271€, povećanje od prenosa rezerve odlukom Skupštine opštine u fond 10 u vrednosti od 210,000€, i u fond 22 u vrednosti od 50,000€, smanjenje za 66,832€, gde sa odlukom Skupštine opštine iz kapitalnih investicija su prenesene na robe i usluge i povećanje od 147€ od granta donatora.

Potrošena sredstva u 2022. godini za ekonomski oporavak bila su 77,103€, uglavnom su izdvojena za dodatke u zdravstvu.

Sopstveni prihodi planirani za 2022. godinu bili su 689,430 €, dok su realizovani 682,981 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih delatnosti, prihode od zakupnine itd. Takođe, ove godine opština je primila prihode od saobraćajnih kazni i sudskih kazni u ukupnoj vrednosti od 196,378€, kao i prihode od Agencije za šume Kosova u vrednosti od 12,720€. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu iz razloga što ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Prijemi	2021 Prijemi	2020 Prijemi
Ukupno prihodi	689,430	689,430	682,981	802,799	561,138
Poreski prihodi	410,955	410,955	380,303	374,793	263,487
Neporeski prihodi	278,475	278,475	302,678	428,006	297,651

4 Napredak u primeni preporuka

Izveštaj revizije o GFI za 2021. godinu rezultirao je sa 7 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan u kojem je naznačeno kako će sprovesti date preporuke. Takođe, u Skupštini opštine razmatran je revizorski izveštaj za 2021. godinu. Do kraja naše revizije za 2022. godinu sprovedene su pet (5) preporuke, i dve (2) još nisu sprovedene, kako je prikazano na Grafikonu 2, dole. Za potpuniji opis preporuka i kako su adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2021 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik je dužan da obezbedi pravilno sprovođenje internih kontrola u vezi sa pravilnom registracijom nefinansijske kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe o upravljanju nefinansijskom imovinom.	I u 2022. godini imamo slučaj da imovina nije upisana u adekvatnu klasu	Nije počela primena
2.	Osnova za mišljenje	Predsednik mora da obezbedi da se preduzmu sve neophodne radnje kako bi se rashodi planirali u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili sredstva preraspodelila kako bi se plaćanje i evidentiranje rashoda izvršilo prema odgovarajućim ekonomskim kodovima.	Nismo naišli na nalaze ove prirode.	Sproveden
3.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi kontrole i prati sprovođenje zakonskih uslova,	I u 2022. godine nedostajalo je	Nije počela primena

		kako bi prilikom pokretanja procedura nabavke za ugovaranje radova unapred obezbedio izradu projekata u skladu sa potrebama i zahtevima.	izvršnih projekata.	
4.	Osnova za zaključak	Predsednik mora da obezbedi da će kancelarija za nabavke prilikom izrade ugovora poštovati zakonske kriterijume, tako da se ni u kom slučaju ne prelazi vrednost ugovora.	Na osnovu testiranja naših uzoraka, nije bilo slučajeva prekoračenja javnih okvirnih ugovora	Sproveden
5.	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi postizanje 20% verifikacije nepokretne imovine tako da se eventualne promene imovine integrišu u bazu podataka kako bi odražavale tačnu poresku obavezu.	Opština je 2022. godine uspela da verifikuje 20% opštinske imovine.	Sproveden
6.	Kapitalna i nekapitalna imovina	Predsednik mora osigurati da se preduzmu potrebne radnje za registraciju i prijavu ne-kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe za upravljanje nefinansijskom imovinom.	Opština je preduzela akciju upisom nekapitalne imovine u sistem e-imovine.	Sproveden
7.	Kontingentne obaveze	Predsednik treba da bude obavezan da pruži pravnu pomoć opštini kako bi se GFI-u obezbedilo kompletno finansiranje evidentiranjem potencijalnih obaveza.	Opština je prijavila potencijalne obaveze u skladu sa registrom. Nismo primetili neko pitanje.	Sproveden

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Zukë Zuka, Pomoćnik Generalnog Revizora

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Florim Beqiri, Vođa tima

Muharrem Qyqalla, član tima

Mexhit Ferati, član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

Komuna e Kaçanikut

Opština Kacanik

Municipal Kacanik

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Kaçanikut, për vitin 2022 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Z. Besim Ilazi-Kryetar i Komunes,

Data: 25, prill 2023, Kaçanik,

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikovanje mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, propisima, uredbama, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru.
- ² Ostali zahtevi su uslov člana 8. Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju.
- ³ Kolektivno se odnosi na usklađenost sa vlastima.
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.